

Якимчук Ю. В.,

*к. психол. н., доцент кафедри іноземних мов
Хмельницького національного університету*

ЗАСТОСУВАННЯ ГРУПОВИХ ФОРМ РОБОТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Застосування групових форм роботи на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах допомагає студентам краще познайомитись один з одним, що сприяє створенню доброзичливої робочої атмосфери на заняттях, сприяє формуванню умінь студентів працювати у команді, відчувати відповідальність за свої дії, вчить їх толерантності, умінню чути співрозмовника. Такі форми роботи задовольняють потребу студентів у соціальних зв'язках, сприяють їх самоідентифікації, розвитку мотивації [1], [2].

Групові форми роботи можуть бути конкурентними (робота групи спрямована на перемогу над іншою групою) та кооперативними (метою є виконання завдання, розв'язання проблеми, представлення спільної наукової роботи).

До конкурентних форм роботи належать вікторини, брейнринги, конкурси, змагання у вигляді естафет. Ці форми роботи мають зовнішнє підкріплення: здобуття перемоги.

На відміну від них кооперативні форми такого зовнішнього підкріплення не мають, тому вважається, що вони краще сприяють формуванню внутрішньої мотивації, тобто такої мотивації, коли студента спонувають до виконання завдання внутрішні чинники: інтерес до завдання, виклики, які перед ним/нею стоять, почуття задоволення до самого робочого процесу та радості після закінчення роботи над завданням. Найбільш відомі із таких видів роботи є навчання разом, метод кейсу, групове дослідження, метод джигсо (jigsaw), гра «лабіринт», рольові ігри, групова дискусія.

Метод навчання разом передбачає виконання якогось навчального завдання у групах по 5 – 6 студентів. Викладач слідкує за розподілом роботи між учасниками, за тим, щоб у групі панувала доброзичлива ділова атмосфера.

Метод кейсу передбачає спільну роботу над вирішенням проблемної ситуації, яка не передбачає єдиного правильного варіанта розв'язання. Учасники пропонують свої варіанти вирішення проблемної ситуації, ці варіанти обговорюються та знаходиться спільна пропозиція, яка вважається групою найоптимальнішою.

Метод групового дослідження включає роботу у групах від 2 до 6 студентів. Вони вибирають тему проєкту, складають план дослідження, шукають джерела інформації, ділять роботу між учасниками, виконують дослідження та разом звітують про його результати.

Метод джигсо полягає у тому, що кожен учасник групи має частину інформації, доступну тільки йому/їй. Наприклад, кожен учасник групи має уривок якоїсь розповіді. Завданням є розповісти цю частину іншим учасникам групи та разом розташувати їх у правильній послідовності. Ця частина інформації може бути знайдена іншими учасниками групи також методом запитань – відповідей. Робота є недостатньою та не може бути завершена, поки всі частини інформації не будуть правильно застосовані у цій спільній роботі, так само як не може бути завершено складання пазлу поки не будуть використані всі окремі частини.

Гра в лабіринт передбачає покрокове вирішення якоїсь проблеми шляхом обговорення та прийняття одного можливого рішення із кількох запропонованих на кожному кроці. У результаті студенти або заходять в тупик лабіринту (якщо їхні рішення не були досконалыми), або успішно з нього виходять (якщо прийняті рішення були правильними).

Рольові ігри передбачають написання сценарію гри, розподіл ролей, вивчення тексту своєї ролі, іноді підбір сценічного одягу, створення декорацій та представлення гри. Це може бути ситуація, яка відповідає певній лексичній темі (наприклад, подорожі, медицина, працевлаштування і т. ін.) або епізод художнього твору.

Дискусія передбачає обговорення певної теми. Обговорення може бути або спонтанним, або з попередньою підготовкою (вивчення проблеми, опрацювання необхідної лексики). Викладач слідкує за тим, щоб дискусія велась з дотриманням правил, щоб студенти чули один одного, вміли правильно зрозуміти сказане, а також вчилися переконувати інших, бути толерантними до інших людей.

Бажано часто міняти склади груп, щоб кожен студент вчився працювати з усіма своїми одногрупниками. Ми пропонуємо утворювати такі групи спонтанно. Для цього можна, наприклад, попросити студентів перед початком роботи витягнути картки з позначкою, в якій групі він/вона буде працювати.

Групові форми роботи вчать студентів навичкам спілкування, кооперації, вчать поважати думку інших, прислухатися до цих думок. Групові форми роботи передбачають активність студентів, можливість не тільки пасивно сприймати інформацію, але й реагувати. Можливість реагувати підвищує інтерес до навчання, розвиває мотивацію до навчання.

1. Brophy J. *Motivating students to learn* /J. Brophy. – Mahwah, New Jersey; London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 2004, - 428 p.

2. Ryan, R., & Deci, E. (2000). *Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic definitions and New Directions*. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54–67.

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Малишева А.В.,

студентка 4 курсу соціологічного факультету,

Освітня програма: «Соціологія управління та соціальна робота»

Науковий керівник: Бутіліна О.В.,

к. с. н., доцент кафедри соціології управління та соціальної роботи.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

ПРОБЛЕМИ ПОШИРЕННЯ ВЕЛОСИПЕДИСТІВ НА ТЕОРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Останні роки в Україні все більшої популярності набуває здоровий стиль життя. Люди всіх вікових категорій активніше починають займатися спортом, приймають участь у різноманітних спортивних фестивалях, яких з кожним роком стає все більше.

Із поширенням такої тенденції в українських містах збільшується кількість велосипедистів. Переймаючи досвід європейських країн, в Україні з'явилася система громадського велопрокату, яка нині функціонує у таких містах як Львів, Київ, Харків, Вінниця та Одеса [4]. Це суттєво впливає на збереження екології нашої країни, а також заохочує молодь до більш активного образу життя. Для зручності пересування таких учасників дорожнього руху почали будуватися велодоріжки, однак попри всі позитивні наслідки цього явища, останні роки українці стикаються із великою кількістю проблем стосовно велосипедистів.

Зі зростанням кількості користувачів велосипедним транспортом збільшилася кількість нещасних випадків на дорогах за участю велосипедистів. За статистичними даними Національної Поліції за 2018 рік кількість таких ДТП становило 1 496 випадків [1]. І хоча за словами Національної поліції загальний відсоток ДТП з кожним роком стає все меншим (порівняно із результатами за 2016 та 2017 роки), бачимо, що цифри все ще жакливі. Більш того, лише у Харкові за останні три літні місяці відбулося 24 ДТП за участю велосипедистів, деякі з яких закінчилися смертю останніх [3].

Причин такої тенденції виділяють дві. По-перше, не дивлячись на популяризацію велосипедного транспорту, в Україні все ще недостатня кількість велосипедних доріжок, на яких велосипедисти могли б пересуватися без суттєвого ризику для власного життя та життя інших учасників дорожнього руху. По-друге, спеціалісти погоджуються із тим, що багато користувачів двоколісним транспортним засобом погано знають ПДР. Доказів цьому досить багато, враховуючи кількість аварій за участю велосипедистів та способи їх пересування по місту:

- велика кількість користувачів велосипедним транспортом не мають певного знаряддя, яке прописане в ПДР, щоб інші учасники дорожнього руху могли їх бачити та чути (звуковий сигнал, світлоповертачі, ліхтар (фара) для пересування у пізній час);